

Huvudman

ESKILSTUNA KOMMUN
barn-utbildningsforvaltningen@eskilstuna.se

Beslut

Datum 2025-11-07

Dnr SI 2025:5781

Sida **1 (17)**

Beslut

**efter planerad kvalitetsgranskning vid Hällberga skola
F-6 i Eskilstuna kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Hällberga skola F-6 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framtidsytande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Hällberga skola F-6 i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda och organisera det pedagogiska arbetet på skolenheten så att lärarna samverkar i arbetet med undervisningen.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver utveckla ett ledarskap som ger alla elever ett aktivt lärarstöd.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna utforma gemensamma arbetssätt för att främja en god studiemiljö och förebygga bristande studiero.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i låg utsträckning.

- Rektorn behöver ge lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar, omdömen och sin betygssättning genom att utforma strukturer för lärarnas samverkan i bedömningsarbetet samt att säkerställa att lärarna använder olika metoder för kvalitetssäkring av sina bedömningar.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **12 maj 2026** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2025:5781) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsa, offentlig statistik samt inkommen dokumentation.

Uppföljning och analys

Rektorn följer kontinuerligt upp en bredd av kunskapsresultat och får information om undervisningen via olika mötesforum, enkäter och andra dokument, men det saknas en mer systematisk uppföljning av undervisningens genomförande och lärarnas förutsättningar att bedriva undervisningen. Rektorns uppföljning av kunskapsresultat omfattar såväl betyg respektive omdömen i alla årskurser och ämnen som resultat från nationella prov och kartläggningar. Rektorn får information om undervisningens genomförande genom samtal med förstelärarna som leder och utvärderar utvecklingsinsatser avseende undervisningen. Klasskonferenser ger också viss information. Det kan till exempel handla om att rektorn ställer frågor om orsaker till måluppfyllelsen för eleverna i en klass och vad läraren skulle kunna utveckla i undervisningen. Rektorn gör dock få klassrumsbesök och uppföljningen av undervisningen är inte tydligt strukturerad med återkoppling till lärarna. Hur lärarna integrerar värdegrundsuppdraget i sin undervisning följer rektorn däremot upp mer tydligt, bland annat genom att varje lärare lämnar in en plan för hur de ska arbeta med värdegrund i klassrummet och att detta sedan diskuteras under medarbetarsamtal. Förutsättningar att bedriva undervisningen, som exempelvis kompetensutvecklingsbehov, diskuteras under medarbetarsamtal men enligt intervju med lärarna annars mer informellt. Avseende förutsättningar har rektorn också konstaterat att det finns

problematik avsaknad av grupprum på skolan och att det finns en variation i lärarnas kunskaper att använda digitala lärverktyg.

Rektorn bedriver ett analysarbete på skolenheten på olika nivåer och beslutar om utvecklingsområden och fördelning av resurser. Måluppfyllelse på individ- och gruppnivå diskuteras löpande under klasskonferenser där rektorn, lärare och representanter för elevhälsan deltar. Under senare delen av vårterminen får lärarna ta del av resultatsammanställningar för den egna klassen och utifrån dessa får lärarna sedan besvara olika frågor enskilt och i grupp som sedan lämnas in till rektorn. Detta utgör sedan underlag för rektorns uppföljning och analys. Det systematiska kvalitetsarbetet är uppdelat i fem olika så kallade fokusområden som utvärderas under olika delar av året enligt ett årshjul fastställt av huvudmannen. Exempel på fokusområden är kunskapsutveckling respektive trygghet och studiero, och för varje område skriver rektorn en sammanfattande rapport som utmynnar i identifierade utvecklingsområden och aktiviteter kopplade till dessa. Analys av kunskapsresultaten har till exempel visat ett behov av att tidigt uppmärksamma och sätta in stöd för elever som riskerar att inte nå godkända omdömen/betyg. Det har föranlett utökad samverkan mellan lärare och speciallärare kring elever med stödbehov. Resurser fördelas kontinuerligt och följs upp inom ramen för elevhälsoteamets arbete, till exempel specialpedagogiska insatser och elevassistentresurser. Under innevarande läsår kommer utvecklingsarbete att bedrivas inom två kommunövergripande områden som inte är en direkt konsekvens av skolenhetens resultatanalys och egen prioritering; bedömning respektive text i alla ämnen. Båda dessa områden är dock relevanta att arbeta med för Hällberga skola och huvudmannens övergripande arbete ger möjlighet att anpassa utvecklingsområdena till respektive skolenhet.

Rektorns ledning och organisation

Rektorn organiserar det pedagogiska arbetet med avsatta tider för såväl kollegialt lärande och utvecklingsarbete som systematiskt kvalitetsarbete och arbetslag, men lärarnas löpande samverkan om undervisningen är begränsad. Föregående läsår arbetade lärarna med flera utvecklingsområden, bland annat ett om ledarskap i klassrummet och ett om stödjande undervisning. Dessa har letts av förstelärarna på Hällberga skola och den andra skolenhet som rektorn också ansvarar för. Rektorn har tagit del av förstelärarnas utvärderingar av arbetet, vilka visat på positiva effekter på undervisningen. Till exempel har strukturen i undervisningen blivit tydligare även om det kan se olika ut för olika lärare. Utvärderingen visade också att det finns lärare som av olika skäl inte deltagit i delar av kompetensutvecklingen. Vidare innehåller organisationen av lärarnas arbete avsatt tid för bland annat arbetslag/ämnesmöten med möjlighet till

samverkan avseende undervisningen. Lärarna tillvaratar dock utrymmet för samverkan i liten utsträckning, vilket även gäller lärarnas samverkan över stadiegränsen. För innevarande läsår är därför rektorns ambition att möten ska ha en tydligare agenda och styrning från utvecklingsgruppen. I och med att det är få lärare på skolan finns också en strävan att skapa ämnessamverkan med lärarna på den andra skolenheten som rektorn också ansvarar för, men fysiska möten är ännu bara på planeringsstadiet, bland annat på grund av den schematekniska utmaning det innebär.

Gemensamma rutiner och förhållningssätt på skolenheten är överlag tydliga. Det finns fungerande gemensamma arbetssätt på skolan. Till exempel har lärarnas samverkan med och tillgång till elevhälsan och dess professioner varit ett utvecklingsområde men fungerar nu på ett formaliserat och funktionellt sätt och rutin för dokumentation av extra anpassningar och särskilt stöd är implementerad. När det gäller lärarnas kompetenser har de flesta lärarlegitimation, men i och med att undervisningen är organiserad i ett klasslärarsystem saknar flera av lärarna behörighet för ett eller flera ämnen som de undervisar i. Det finns inte någon struktur för att dessa lärare ska få stöd i planering av undervisningen eller vid bedömning av elevernas kunskaper.

Rektors ledning av skolenhetens jämställdhetsarbete

Rektorn leder inte något strategiskt jämställdhetsarbete på skolenheten. Det pågår aktiviteter på skolenheten som berör jämställdhet. Till exempel förekommer det att lärare har med jämställdhetsperspektiv i planering och genomförande av undervisningen och i årskurs 4 får eleverna delta i ett program för våldsprevention som även tar upp jämställdhet. Kunskapsresultat följs upp utifrån kön men analyseras inte utifrån det perspektivet. Sammanställningar av resultat från skolenhetens enkät om elevernas upplevelse av bland annat studiero, trygghet och undervisningen är däremot inte könsuppdelat. För närvarande leder inte heller rektorn ett planerat och långsiktigt jämställdhetsarbete för att säkerställa att elever får samma förutsättningar att utvecklas oavsett könstillhörighet.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda och organisera det pedagogiska arbetet på skolenheten så att lärarna samverkar i arbetet med undervisningen.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att lärarna för närvarande inte har en strukturerad samverkan i arbetet med undervisningen trots att det finns avsatt tid för detta och att flera lärare undervisar utan behörighet i ett eller

flera ämnen. Att lärarna har en kontinuerlig och strukturerad samverkan bidrar till utveckling av undervisningen och därmed även elevernas förutsättningar för lärande.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn organiserar lärarnas gemensamma arbete så att de kan samarbeta kring utformningen av undervisningen. Det kan till exempel handla om att planera tillsammans och att dela med sig av övningar och material. Rektorn har redan påbörjat ett sådant arbete samt planerar för ämnessamverkan med lärare på den andra skolenheten som rektorn också ansvarar för, vilket Skolinspektionen ser positivt på.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa och elever samt observationer och inkommen dokumentation.

Stimulans och anpassningar utifrån elevers behov och förutsättningar

Lärarna arbetar överlag för att stärka elevernas självförtroende och motivation men det varierar mellan lärarna hur väl de anpassar undervisningens innehåll och arbetssätt så att det stimulerar och utmanar alla elever. Lärarna har förväntningar på att eleverna ska klara de uppgifter de får så att eleverna känner att de är kompetenta. Lärarna anpassar därför svårighetsgraden på arbetsuppgifter för att möta elevgruppens behov och differentierar de stödstrukturer eleverna får för sitt arbete. Lärarna använder även olika hjälpmedel i undervisningen som till exempel plockmaterial i matematik. Det kan även elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling använda när de arbetar med stora tal. Ett annat exempel en lärare ger är att hen utgår från elevernas intressen i sin

undervisning, vilket visat sig vara framgångsrikt. Lärarna skapar också ett tillåtande klimat i klassrummet exempelvis genom att diskutera med eleverna om reaktioner när någon svarar fel, att eleverna får samarbeta med alla eller att läraren genom fördelning av frågor får alla elever att delta aktivt i undervisningen. Elever som snabbt blir klara med olika moment kan ofta få andra och även mer avancerade uppgifter att arbeta vidare med, men det förekommer dock att lärare saknar verktyg för att utmana och stimulera elever att komma längre i sin kunskapsutveckling om eleven inte själv är intresserad av det.

Elevers delaktighet i undervisningen och i sitt eget lärande

Lärarna ger eleverna inflytande på undervisningen såtillvida att undervisningen innehåller övningar och frågor där eleverna får möjlighet att reflektera utan ett givet svar och att eleverna får ta del av olika strategier för lärande, men det varierar med vilken kvalitet lärarna utvärderar undervisningen tillsammans med eleverna. Under de observerade lektionerna fick eleverna till exempel ta ställning till olika påståenden eller diskutera betydelsen av olika resultat av undersökningar de gjort. Lärare ger också elever möjlighet till reflektion genom att använda arbetsformer som ger alla elever möjlighet att framföra synpunkter. Det finns även arbete med studieteknik, där eleverna får pröva olika inlärningsstrategier som att använda inläsningslistor, skriva egna kompendier inför prov eller att elever arbetar i grupper för att stödja varandra. Arbetet genomfördes med gott resultat i årskurs 6 föregående läsår och förordas därför att nu påbörjas från årskurs 4. Vidare visar granskningen att det finns lärare som utvärderar undervisningen tillsammans med eleverna. Ett exempel är en lärare som sammanfattar lektionsinnehållet tillsammans med eleverna i slutet av lektionen och samtidigt diskuterar vad som har varit svårt. Ett annat exempel är att läraren låter eleverna skriva ned eller berätta muntligt vad de tänker att de har lärt sig under lektionen. Det finns dock exempel på lärare som uttrycker att eleverna inte vill vara med och påverka undervisningen.

Målfokus, variation och aktivt lärarstöd

Undervisningen är överlag väl strukturerad och varierad och lärarna tydliggör syftet med lektionsarbetet. Lärarna sätter in lektionen i sitt sammanhang genom att återkoppla till tidigare arbete och förklarar vad eleverna ska träna på och lära sig så att målen med lektionen blir tydliga för eleverna. Vidare är undervisningen balanserad och varierad avseende arbetssätt och arbetsformer. Lärarna genomför i de flesta fall också någon form av gemensam avslutning av lektionerna men det varierar mellan lärarna om de sammanfattar lektionsinnehållet och följer upp lektionsmålen tillsammans med eleverna. Ett gott exempel från

observationerna är en lärare som sammanfattar lektionsinnehållet i en klassrumsdiskussion tillsammans med eleverna om vad de har lärt sig och med tydlig koppling till lektionsmålen.

Lärarna arbetar aktivt med att ge eleverna stöd i lektionsarbetet men det förekommer att undervisningen inte lyckas engagera eleverna att ägna sig åt lektionens uppgifter. Lärarna presenterar lektionsinnehållet så att eleverna kan ta sig an de uppgifter de får. Till exempel går lärarna igenom betydelsen av begrepp eleverna behöver förstå i arbetet eller ger exempel på hur de kan arbeta med en uppgift. Vid behov ger lärarna ytterligare förklaringar och vägledande instruktioner under lektionens gång, antingen enskilt eller för hela gruppen. Av lektionsobservationer framgår dock att det finns undervisning där läraren har genomgångar och ger instruktioner till eleverna utan att försäkra sig om elevernas uppmärksamhet. Det leder till att det blir otydligt för eleverna vad läraren förväntar sig av dem eller vad de ska arbeta med. Det leder i sin tur till att läraren får ägna stor del av tiden till att försöka upprätthålla studieron. Av intervjuer med elever och lärare framgår också att de i en klass under början av terminen arbetat mer med värdegrund och därför nyligen börjat arbeta mer med ämnen. Det gör att eleverna inte kommit igång med koncentrerat arbete vid Skolinspektionens besök.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver utveckla ett ledarskap som ger alla elever ett aktivt lärarstöd.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att det varierar hur väl lärarna ger eleverna ledning och ett aktivt lärarstöd i undervisningen. Detta innebär en risk att eleverna ges olika förutsättningar att bibehålla ett engagemang och tappar intresse och motivation under lektionerna.

Skolinspektionen rekommenderar därför lärarna att tillsammans definiera vad som kännetecknar ett ledarskap som stöder goda elevprestationer, och utarbeta konkreta arbets- och förhållningssätt i ett sådant ledarskap. I det arbetet kan med fördel de goda exempel på klassrumsledarskap som redan finns på skolenheten användas vilket även gäller de erfarenheter som finns från tidigare utvecklingsarbete med ledarskap i klassrummet. Det är till exempel av vikt att läraren förmedlar tydliga undervisningsmål och förvissas sig om att eleverna förstår dessa.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa och elever samt observationer, offentlig statistik och inkommen dokumentation.

Arbete för trygghet

Det pågår ett medvetet arbete på skolenheten för att skapa trygghet, men det finns delar i detta som ännu inte riktigt har implementerats. Det främjande trygghetsarbetet på skolenheten omfattar aktiviteter på olika nivåer. En del i arbetet är de handlingsplaner för värdegrundsarbetet i undervisningen som lärarna gör. Alla lärare har dock inte hunnit med att göra en sådan. Andra exempel på främjande insatser är lärarledda rastaktiviteter och ett årligt återkommande arbete om våldsprevention med eleverna i årskurs 4. Ett trygghetsteam har återbildats inför innevarande läsår. I och med att det är gemensamt med även den andra skolenheten rektorn ansvarar för finns organisatoriska faktorer som behöver lösas och teamet hade ännu inte påbörjat sitt arbete vid Skolinspektionens besök. Elevernas involveras i trygghetsarbetet bland annat genom att de besvarar en enkät om trivsel och trygghet, Skolbarometern, vid fyra tillfällen per år, och kuratorn genomför trygghetsvandringar tillsammans med elever. Lärarna diskuterar enkätresultaten tillsammans med eleverna. Även Skolinspektionens enkät används som analysunderlag. Åtgärder sätts in utifrån vad som framkommer i uppföljningarna av tryggheten. Till exempel visade resultaten på problem med beteenden i omklädningsrum och eleverna fick själva ta fram en handlingsplan för hur de skulle göra för att det skulle bli bättre. Även anmälda kränkningar kartläggs och analyseras och lärarna har diskuterat definitionen av kränkande behandling för att få en gemensam förståelse för det. I och med att konflikter mellan elever företrädesvis förekommer i korridorer och på raster har en åtgärd varit att alla elever på skolenheten inte har rast samtidigt. I arbetet för att motverka kränkande behandling pågår dock inget preventivt arbete av kränkningar som förekommer på nätet.

Arbetet för studiero och lugn miljö

Det pågår ett arbete med att skapa studiero, men det saknas forum för diskussioner om hur man kan arbeta gemensamt på skolenheten med att skapa och bibehålla studiero i alla klassrum. Det har funnits och finns fortfarande problematik med studiero på skolenheten. Till exempel visar Skolinspektionens två senaste skolenkäter, vårterminen 2023 och vårterminen 2025, att såväl lärare som elever och vårdnadshavare anger lägre värden på frågeområdet studiero än genomsnittet för de skolenheter som deltagit i enkätomgångarna. Försiktighet i tolkningen av resultaten behöver tas då resultaten bygger på få deltagare, men även i skolenhetens senaste rapport om fokusområdet trygghet och studiero konstateras att det har funnits problematik med studieron i vissa årskurser och också i vissa ämnen. På skolenheten har de utifrån situationen också genomfört insatser för att stärka studieron. Till exempel var ökad studiero ett syfte med utvecklingsarbetet om ledarskap i klassrummet. Under uppstarten av läsåret har skolenhetens ordningsregler gått igenom i varje klass och de har också upprättat klassrumsregler. En fråga i Skolbarometern avser studiero och resultatet diskuteras med eleverna. Hur störningsmoment under lektioner kan hanteras har tidigare diskuterats i kollegiet. Diskussionerna har till exempel berört relationsskapande arbete och lågaffektivt bemötande. Föregående läsår genomfördes också en kompetensutvecklingsinsats om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Även om studieron har blivit bättre visar såväl intervjuer som de lektionsobservationer Skolinspektionen har genomfört i denna granskning att studieron fortsatt varierar mellan olika lektioner, vilket redan har beskrivits i avsnittet om Undervisning. För närvarande pågår inte heller något strukturerat arbete på skolenheten avseende studiero. De samtal som förs lärare emellan är på informell basis.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna utforma gemensamma arbetssätt för att främja en god studiemiljö och förebygga bristande studiero.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att det trots insatser för förbättrad studiemiljö kvarstår problematik i vissa elevgrupper och att det för närvarande inte förs gemensamma diskussioner om strategier och förhållningssätt i lärarnas arbete med att upprätthålla studiero på lektionerna. Utan en gemensam grund riskerar enskilda lärares förmåga att få avgörande betydelse för vilken studiero som råder i klassrummet.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att tillsammans med lärarna diskutera vad som kännetecknar god studiero och vilka faktorer som är betydelsefulla för att eleverna ska kunna koncentrera sig på undervisningen. Det kan till exempel handla om att rektorn initierar gemensamma diskussioner om förhållningssätt inom ramen för det kollegiala lärandet. Rektorn kan också engagera elevhälsans professioner i arbetet, utifrån deras roller och funktioner. Gemensamma förhållnings- och tillvägagångssätt bidrar också till att lärarna kan hantera uppkomna situationer på likartat sätt. När det finns en gemensam linje i lärarnas tolerans för olika beteenden och vilka konsekvenser störande moment ger, skapar det en förutsägbarhet och trygghet i elevernas skoldag. Det bidrar också till att förflytta kortsiktiga åtgärder från enskilda lärare till ett mer främjande arbete för studiero.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i låg utsträckning. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn och lärare samt offentlig statistik och inkommen dokumentation.

Rektorn följer upp likvärdigheten i lärarnas bedömningar men för inte diskussioner med lärarna utifrån de skillnader som finns. Eftersom det är få elever på skolenheten får enskilda elevers resultat synlig påverkan på resultat på gruppnivå. Rektorn har dock uppmärksammat skillnader i lärares bedömningar men har inte haft, eller deltagit i, diskussioner med lärarna om sådana skillnader. Vid något tillfälle har rektorn dock diskuterat med en enskild lärare om avvikelser mellan terminsbetyg och provbetyg på nationella provet i ett ämne. Lärarens förklaring var endast att det fanns elever som inte hade lyckats visa det de faktiskt kunde på nationella provet.

Rektorn ger inte lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar, omdömen och betyg. Under innevarande läsår kommer bedömning att vara ett kommunövergripande utvecklingsområde för grundskolorna i kommunen. Det finns också ett sådant konstaterat lokalt behov på skolenheten då lärarna mestadels arbetar enskilt med bedömning. Flera lärare undervisar också i ämnen de saknar behörighet att undervisa i. På samma sätt som för lärarnas samverkan i övrigt har det dock inte funnits

en tydlig styrning av ett gemensamt arbete med att skapa likvärdighet i lärarnas bedömningar, omdömen och betygssättning. Till exempel är det endast läraren som undervisar i årskurs 6 som ensam bedömer de elevernas nationella prov. Lärare diskuterar visserligen bedömningar med kollegor eller specialläraren vid behov, men det är på lärares eget initiativ och inte något mer strukturerat arbete. För praktiskt estetiska ämnen finns nätverksträffar med olika teman men det är bara vid något tillfälle dessa har haft fokus på bedömning. De nationella bedömningsstöden används i både årskurs 1 och 2 men i övrigt används Skolverkets bedömningsstöd mer sporadiskt och rektorn följer inte upp lärarnas användning av dessa.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver ge lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar, omdömen och sin betygssättning genom att utforma strukturer för lärarnas samverkan i bedömningsarbetet samt att säkerställa att lärarna använder olika metoder för kvalitetssäkring av sina bedömningar.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att det för närvarande inte finns strukturer för lärarnas samverkan i bedömningsarbetet. Eftersom lärarnas bedömningar påverkar många aspekter som till exempel resursfördelning, utvecklingsområden och att i tid uppmärksamma behov av särskilt stöd är det viktigt att bedömningarna är likvärdiga och också motsvarar elevernas faktiska kunskaper.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn skapar förutsättningar för lärarna att samverka om bedömningar i alla ämnen. Det kan innebära att lärarna får tid och möjlighet att tillsammans med kollegor diskutera hur de kan utvärdera elevernas kunskaper och bedöma olika elevprestationer i olika ämnen. Sambedömning är ett betydelsefullt redskap för att förbättra likvärdigheten i lärarnas bedömningar eftersom det bidrar till en samsyn om vad som ska bedömas och hur bedömningen kan gå till. Det går att förbättra såväl utformningen av bedömningssituationer som bedömningen av olika underlag genom att föra professionella samtal. Andra ändamålsenliga metoder att kvalitetssäkra bedömningar kan vara att gemensamt bedöma de nationella proven, använda Skolverkets bedömningsstöd för olika ämnen och att ha återkommande samtal utifrån styrdokumentet, till exempel om tolkning av kriterier och värdeord. I och med att det är få lärare på skolenheten är det av vikt att det planerade samarbetet med lärarna på den andra skolenheten som rektorn ansvarar

för också genomförs. Det kan med fördel organiseras inom ramen för det kommunövergripande arbetet med bedömning som ska genomföras under innevarande läsår.

På Skolinspektionens vägnar

X Sarah Vinterlycka

Beslutsfattare

Signerat av: Sarah Vinterlycka

X Anders Berggren

Föredragande

Signerat av: Anders Berggren

I handläggningen av ärendet har även utredare Ingela Åkerman Jansson medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen, dels den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket och därmed fått möjlighet att yttra sig över innehållet.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter.

Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 1–3 september. Besöket genomfördes av utredarna Anders Berggren och Ingela Åkerman Jansson.

Hällberga skola, med Eskilstuna kommun som huvudman, har elever i förskoleklass och årskurserna 1–6. Förskoleklassen ingår inte i granskningen. Vid granskningstillfället gick cirka 100 elever i årskurs 1–6. Skolenheten leds av en rektor.